

LBRIS

We know
books

Pr. lect. univ. dr. Doru Negricea

**DIMENSIUNEA MISIONARĂ A
CUVÂNTULUI ÎN RITMUL
LITURGIC AL ANULUI
BISERICESC**

(între amvon și catedră)

Predici la Duminicile de peste an

Editat de **Pro Universitaria SRL**, editură cu prestigiu recunoscut.

Editura **Pro Universitaria** este acreditată CNCS în domeniul Științelor Umaniste și CNATDCU (lista A2-Panel 4) în domeniul Științelor Sociale.

Copyright © 2026, Editura **Pro Universitaria**.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin Editurii **Pro Universitaria**.

Nicio parte din acest volum (fragment sau componentă grafică) nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii **Pro Universitaria**.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEGRICEA, DORU GH.

Dimensiunea misionară a cuvântului în ritmul liturgic al anului bisericesc (între amvon și catedră) Predici la duminicile de peste an / Doru Negricea. - București : Pro Universitaria ; Craiova : Universitaria, 2026

Conține bibliografie

ISBN 978-606-26-2278-7

ISBN 978-606-14-2250-0

2

Icoana cu chipul Mântuitorului Iisus Hristos de pe coperta acestei cărți provine din biserica „Sfântul Cuvios Gherman” – Poarta 6 din Constanța, locaș în care slujesc din anul 2002. Am ales această icoană ca semn al legăturii mele duhovnicești cu această comunitate și ca mărturie a dorinței ca întreaga lucrare să fie așezată sub binecuvântarea și lumina lui Hristos, Izvorul adevărului și al vieții.

Redactor: Elena Onea
Copertă: Vlad Pătruță

Redacție:

tel.: 0732.320.664

e-mail: editura@prouniversitaria.ro

www.prouniversitaria.ro

 Editura Pro Universitaria

Librăria UJmag:

tel.: 0733.673.555; 021.312.22.21

e-mail: comenzi@ujmag.ro

www.ujmag.ro

 UJmag.ro

CUPRINS

Argument	9
Binecuvântare	11
Introducere	15
Recunoștință și memorie în fața trecerii anilor	17

PREDICI LA DUMINICILE DE PESTE AN

1. Predică la Sfânta și Luminata Duminică a Învierii Domnului	29
2. Predică la a doua zi de Paști – Lumina Învierii și Nădejdea Vieții	35
3. Duminica a 2-a după Paști – A Sfântului Apostol Toma	41
4. Duminica a 3-a după Paști – A Femeilor Mironosițe	49
5. Duminica a 4-a după Paști – Vindecarea Slăbănogului de la Vitezda	55
6. Duminica a 5-a după Paști – A Samaritencei	63
7. Duminica a 6-a după Paști – Vindecare Orbului din naștere	71
8. Duminica a 7-a după Paști – A Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic, Rugăciunea lui Iisus	79
9. Duminica a 8-a după Paști – A Rusaliilor	85
10. A doua zi de Rusalii	91
11. Duminica întâi după Rusalii – A Tuturor Sfinților	97
12. Duminica a 2-a după Rusalii – Lumina faptelor bune și mărturisirea lui Hristos	103
13. Duminica a 3-a după Rusalii – Despre grijile vieții ...	109

14. Duminica a 4-a după Rusalii – Vindecarea slugii sutașului	115
15. Duminica a 5-a după Rusalii – Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei.....	121
16. Duminica a 6-a după Rusalii – Vindecarea paraliticului-slăbănogului din Capernaum	127
17. Duminica a 7-a după Rusalii – Vindecarea a doi orbi și a unui mut din Capernaum	133
18. Duminica a 8-a după Rusalii – Înmulțirea pâinilor ...	139
19. Duminica a 9-a după Rusalii – Umblarea pe mare a Mântuitorului și potolirea furtunii.....	145
20. Duminica a 10-a după Rusalii – Vindecarea lunaticului	151
21. Duminica a 11-a după Rusalii – Pilda datornicului nemilostiv	157
22. Duminica a 12-a după Rusalii – Tânărul cel bogat....	163
23. Duminica a 13-a după Rusalii – Pilda lucrătorilor răi.....	169
24. Duminica a 14-a după Rusalii – Pilda nunții fiului de împărat.....	175
25. Duminica a 15-a după Rusalii – Porunca cea mai mare din Lege.....	181
26. Duminica a 16-a după Rusalii – Pilda Talanților.....	187
27. Duminica a 17-a după Rusalii – A cananeencei	193
28. Duminica a 18-a după Rusalii – Pescuirea minunată	199
29. Duminica a 19-a după Rusalii – Predica de pe munte-Iubirea vrăjmașilor.....	205

30. Duminica a 20-a după Rusalii – Învierea fiului văduvei din Nain	211
31. Duminica a 21-a după Rusalii – Pilda semănătorului.....	217
32. Duminica a 22-a după Rusalii – Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr	223
33. Duminica a 23-a după Rusalii – Vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor.....	229
34. Duminica a 24-a după Rusalii – Învierea fiicei lui Iair	235
35. Duminica a 25-a după Rusalii – Pilda samarineanului milostiv	241
36. Duminica a 26-a după Rusalii – Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina	247
37. Duminica a 27-a după Rusalii – Tămăduirea femeii gârbove.....	253
38. Duminica a 28-a după Rusalii – Pilda celor poftiți la cină	259
39. Duminica a 29-a după Rusalii – Vindecarea celor 10 leproși	265
40. Duminica a 30-a după Rusalii – Dregătorul bogat-Păzirea poruncilor.....	271
41. Duminica a 31-a după Rusalii – Vindecarea orbului din Ierihon	277
42. Duminica a 32-a după Rusalii – A lui Zaheu.....	283
43. Duminica a 33-a după Rusalii – A Vameșului și a Fariseului	289
44. Duminica a 34-a după Rusalii – Întoarcerea Fiului Risipitor	295

45. Duminica Înfricoșătoarei Judecăți – A Lăsatului sec de carne.....	301
46. Duminica Izgonirii lui Adam din Rai – A Lăsatului sec de brânză	307
47. Duminica întâi din Postul Mare – A Ortodoxiei	311
48. Duminica a 2-a din Postul Mare – Vindecarea paraliticului din Capernaum	317
49. Duminica a 3-a din Postul Mare – Luarea crucii și urmarea lui Hristos.....	323
50. Duminica a 4-a din Postul Mare – Vindecarea fiului lunatic.....	327
51. Duminica a 5-a din Postul Mare – Cererea fiilor lui Zevedeu	333
52. Duminica a 6-a din Postul Paștelui – A Floriilor.....	339
Mărturisire înaintea bibliografiei.....	345
Bibliografie omiletică:.....	347
Încheiere.....	351

Argument

Titlul de față se înscrie în aria Misiologiei teologice, înțeleasă nu doar ca reflecție asupra extinderii geografice a creștinismului, ci ca analiză a modului în care Biserica actualizează permanent Revelația în interiorul istoriei. În acest cadru, predica duminicală reprezintă una dintre formele constitutive ale misiunii interne (ad intra), prin care comunitatea eclesială este edificată, consolidată și orientată către mărturisire.

Duminicile de peste an nu constituie un timp liturgic neutru, ci spațiul unei pedagogii misionare continue. Ritmicitatea propovăduirii Evangheliei structurează conștiința comunitară și creează cadrul unei formări progresive a credincioșilor. În această succesiune, predica devine act de comunicare soteriologică, eveniment de actualizare a Cuvântului și instrument de configurare a ethosului creștin.

Din perspectivă misiologică, amvonul nu este doar locul rostirii omiliei, ci punctul de intersecție dintre Revelație și context. Aici, mesajul evanghelic este interpretat în cheie pastorală, fără a-și pierde consistența dogmatică. Preotul – Predicatorul exercită o funcție de mediere: el traduce conținutul pericopei în limbaj existențial, integrând exigențele fidelității față de Tradiție cu necesitatea relevanței pentru omul contemporan.

Pe aceeași linie, catedra – spațiul reflecției teologice și al formării academice – oferă instrumentarul hermeneutic și critic necesar unei predici responsabile. Relația dintre amvon și

1. Predică la Sfânta și Luminata Duminică a Învierii Domnului (Ioan 1, 1-17)

„La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o. Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toți să creadă prin el. Nu era el Lumina, ci ca să mărturisească despre Lumină. Cuvântul era Lumina cea adevărată, Care luminează pe tot omul care vine în lume. În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut. Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit. Și celor câți L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, Care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut. Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr. Ioan mărturisea despre El și striga, zicând: Acesta era despre Care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea, pentru că mai înainte de mine era. Și din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste har. Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul și adevărul au venit prin Iisus Hristos.”

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

Iubiți credincioși,

Astăzi (aceasta) este ziua instituită de Dumnezeu ca moment al biruinței vieții asupra morții, al luminii asupra întunericului și al speranței asupra deznădejdii. În această zi, comunitatea eclesială mărturisește în mod solemn: *Hristos a înviat! Adevărat a înviat!*

Această formulă pascală nu reprezintă doar o expresie liturgică tradițională, ci concentrează nucleul credinței creștine. Prin realitatea Învierii, ordinea căderii este zguduită, iadul – înțeles teologic drept starea de separare de Dumnezeu – își vede zdruncinate temeliiile, cerurile se deschid ca spațiu al comuniunii, iar omul este reșezat în relație vie cu Dumnezeu. Învierea nu trebuie înțeleasă exclusiv ca un eveniment istoric petrecut în trecut, ci ca o realitate dinamică și actuală, prezentă în mod continuu în existența celui credincios.

1. Învierea – împlinirea făgăduințelor dumnezeiești

Prorocii Vechiului Testament, începând cu profetul Isaia, au anticipat venirea Celui care avea să biruiască moartea: „Luminează-te, luminează-te, Ierusalime, că vine lumina ta, și slava Domnului peste tine a răsărit!” (Isaia 60, 1). În înțelegerea teologică, acest text profetic își găsește împlinirea în evenimentul pascal. Hristos, definit în tradiția creștină drept „Lumina lumii”, Se revelează în mod plener prin Învierea Sa din morți, iar Ierusalimul cel ceresc – înțeles simbolic ca Biserica – este conceput ca purtător al slavei divine.

Evenimentul pascal afirmă că mormântul lui Hristos este gol, piatra care îl acoperea fiind răsturnată, fapt interpretat ca semn al înfrângerii morții din interior, adică prin asumarea și

transfigurarea ei de către Hristos Însuși. Învierea nu este considerată un eveniment cu semnificație exclusiv personală pentru Hristos, ci are valoare soteriologică universală: El a înviat pentru noi toți, pentru ca, prin participare la viața Sa, oamenii să devină părtași unei existențe reînnoite întru El.

2. Învierea – temelia nădejdii creștine

Sfântul Apostol Pavel afirmă: „Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credința voastră, sunteți încă în păcatele voastre” (I Corinteni 15, 17). În cadrul teologiei pauline, Învierea lui Hristos reprezintă fundamentul ontologic și epistemologic al credinței creștine; în absența ei, credința ar fi lipsită de conținut mântuitor, iar condiția umană ar rămâne neschimbată, marcată de păcat și de moarte. Totuși, mărturisirea Bisericii este că Hristos a înviat, iar această realitate pascală implică, în mod participativ, și învierea noastră împreună cu El. Prin Taina Botezului, credinciosul este îngropat împreună cu Hristos în moarte, pentru a accede la o existență nouă, definită în termeni teologici drept viață „în omul cel nou”, trăită în lumina adevărului revelat și a sfințeniei.

Adevărata bucurie pascală nu se reduce la manifestări exterioare de veselie, ci constă, în plan teologic și spiritual, în conștiința apartenenței la condiția de „fii ai Învierii”, adică de subiecți ai unei vieți transfigurate, destinate unei existențe fără sfârșit, în comuniune cu Dumnezeu.

3. Iertare și împăcare – roadele Învierii

Astăzi, Biserica îi îndeamnă pe credincioși să asume imperativul: „Să iertăm toate pentru Înviere!”. Acest apel presupune renunțarea conștiinței la resentiment, la atitudinile de ostilitate și la dușmănie. Învierea Domnului este interpretată, în

orizont teologic, ca un „an al iertării”, analog anului al șaptelea din Legea Veche, care era consacrat eliberării robilor și iertării datoriilor.

Învierea lui Hristos implică, în plan antropologic și spiritual, necesitatea unei corespondențe interioare: odată cu Hristos este chemată să învieze și inima omului, adică să se trezească din moartea păcatului și să se ridice din mormântul egoismului. Din perspectivă teologică, nu poate fi vorba de participare autentică la taina Învierii fără un proces de schimbare interioară, fără o transformare reală a „omului celui vechi”, orientată spre o viață înnoită în Hristos.

4. Praznicul Învierii – ospățul vieții

Cântarea pascală afirmă: „Acum toate s-au umplut de lumină: cerul și pământul și cele de dedesubt”. În tradiția liturgică, această formulare exprimă caracterul cosmic al evenimentului pascal: întreaga creație este percepută ca fiind transfigurată de lumina Învierii. Sărbătoarea Paștelui este definită drept „praznicul praznicelor” și „sărbătoarea sărbătorilor”, adică momentul central al ciclului liturgic, Paștele Domnului fiind înțeles ca sărbătoare a păcii, a iubirii și a speranței eshatologice.

„Ospățul Învierii” depășește, sfera materială a hranei și băuturii, reprezentând înainte de toate ospățul împăcării omului cu Dumnezeu și al prezenței reale a lui Hristos cel viu în mijlocul Bisericii Sale. Hristos este desemnat drept „Paștele nostru”, El fiind identificat cu Mielul jertfit și înviat, care îi hrănește pe credincioși cu Trupul Său euharistic și îi adapă cu „lumina Duhului Său”, adică le dăruiește harul Duhului Sfânt ca principiu de viață nouă și comuniune.

5. Rugăciune pentru comuniune cu Hristos cel Înviat

Să Îl chemăm, așadar, în rugăciune pe Hristos, „Soarele cel fără de apus”, pentru ca El să ne lumineze mintea cu lumina Învierii Sale, să ne ridice din căderile noastre, asemenea modului în care l-a ridicat pe Apostolul Petru, să ne mângâie în suferințele noastre, așa cum a mângâiat-o pe văduva din Nain, și să ne deschidă porțile Împărăției Sale, asemenea tâlharului de pe cruce.

Ne rugăm, totodată, să ne învrednicească ca, la ceasul morții noastre, să fim chemați în Rai, nu în temeiul unor merite personale, ci exclusiv prin harul și milostivirea Sa.

Încheiere

Hristos a înviat!

Iubiți credincioși,

Iată, așadar, care este chemarea acestei zile: nu doar să rostim cu buzele mărturisirea pascală, ci să o așezăm în însăși inima vieții noastre. Învierea Domnului nu este doar un adevăr de credință pe care îl afirmăm, ci o realitate pe care suntem chemați să o trăim. Dacă Hristos a biruit moartea, atunci nici întunericul păcatului, nici descurajarea, nici frica nu mai pot avea ultimul cuvânt în existența noastră.

Suntem chemați să ne „îmbrăcăm” în haina cea luminoasă a faptelor bune, să devenim mărturii vii ale luminii, să trăim ca fii ai Învierii. A fi creștin înseamnă a purta în lume această biruință: prin credință statornică, prin viață curată, prin iubire jertfelnică și prin rămânerea în comuniunea Bisericii. În felul acesta, darul pascal nu rămâne doar o amintire liturgică, ci devine putere lucrătoare în sufletul nostru.

Să păstrăm, aşadar, necontenit în inimă mărturisirea: „Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le”, ca pe un izvor de nădejde, de curaj şi de înnoire. Să lăsăm ca această lumină să ne transforme gândurile, cuvintele şi faptele, pentru ca viaţa noastră întreagă să devină un răspuns la darul Învierii.

Şi astfel, trăind în lumina Celui Înviat, să putem spune nu doar astăzi, ci în fiecare zi a vieţii noastre, cu credinţă vie şi inimă plină de bucurie:

Hristos a înviat! Amin.

2. Predică la a doua zi de Paşti – Lumina Învierii şi Nădejdea Vieţii

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Iubiţi credincioşi,

Hristos a înviat! Cu acest strigăt de biruinţă, Biserica noastră drept măritoare vesteşte lumii întregi adevărul care stă la temelia credinţei noastre. Învierea Lui Hristos nu este doar o comemorare simbolică a unui eveniment din trecut, ci este însăşi viaţa Bisericii, este puterea care ne susţine în încercări, nădejdea noastră în faţa morţii şi luminarea minţii noastre în faţa întunericului acestei lumi. Ea este garanţia că suferinţa nu este zadarnică şi că moartea nu este finalul vieţii, ci doar începutul unei alte existenţe, de comuniune veşnică cu Dumnezeu.

A doua zi de Paşti continuă marea bucurie începută în noaptea Învierii, chemându-ne nu doar la cântare şi sărbătoare, ci la reflecţie, la întărirea credinţei şi la reînnoirea legăturii noastre cu Dumnezeu. Suntem chemaţi să pătrundem mai adânc în taina Învierii, să înţelegem mesajul ei profund şi să ne lăsăm transformaţi de lumina ei mântuitoare. Este o lumină care ne însoţeşte toată viaţa, care ne dă speranţă în boală, răbdare în suferinţă, curaj în încercare şi pace în suflet.

1. Învierea – temelia credinţei creştine

Sfântul Apostol Pavel spune răspicat: „Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credinţa voastră, sunteţi încă în păcatele voastre;” (I Corinteni 15, 17). Această afirmaţie subliniază cât de fundamentală este Învierea în crezul nostru

ortodox. Ea nu este doar o poveste frumoasă, ci este piatra de temelie a mântuirii. Prin Învierea Lui Hristos, păcatul este biruit, iadul este surpat, iar viața veșnică devine posibilă pentru toți cei care cred. De aceea, slujba Învierii este plină de lumină, de cântări de bucurie și de rugăciuni de recunoștință.

În fiecare Sfântă Liturghie, mărturisim această credință prin cuvintele: „Moartea Domnului vestim și Învierea Lui o mărturisim”. Aceasta nu este o simplă declarație, ci este viața noastră. Fără Înviere, crucea ar fi doar o tragedie, nu un act mântuitor. Prin Înviere, crucea devine izvor de viață, iar suferința devine poartă spre biruință.

2. Mironosițele – curajul iubirii jertfelnice

Femeile mironosițe sunt primele martore ale Învierii. Ele nu s-au lăsat copleșite de durere, nu s-au oprit la moartea Domnului, ci au mers cu miruri să îngrijească trupul Său. În timp ce ucenicii se ascundeau de frica iudeilor, ele înfruntau riscurile cu credință. Acest curaj al iubirii jertfelnice a fost răsplătit prin bucuria de a fi primele care L-au văzut pe Domnul Înviat.

Aceste femei ne arată că iubirea adevărată nu se teme, nu se retrage, nu cedează în fața morții. Ele ne oferă un exemplu viu de credință lucrătoare, de devotament și de demnitate. Într-o lume care adesea marginalizează iubirea curată și fidelitatea tăcută, mironosițele sunt o lumină puternică și un model pentru noi toți.

3. Moartea, în lumina Învierii

Pentru cel credincios, moartea nu mai este o înfrângere. Ea este o „adormire”, cum spune Biserica, un somn din care ne vom trezi la învierea cea de obște. Hristos a transformat

moartea în poartă spre viață. El a coborât în iad, a sfârâmat zăvoarele lui și a scos de acolo pe cei drepti, dându-le lumina veșniciei. Această biruință este și biruința noastră, a celor care trăim cu El și în El.

Această realitate ne dă curaj și sens în viață. Nu ne mai temem de moarte, ci o înfruntăm cu nădejde. Această perspectivă schimbă modul în care trăim: nu mai alergăm doar după cele trecătoare, ci căutăm cele veșnice. Nu mai trăim în frică, ci în credință. Aceasta este puterea Învierii în viața creștinului.

4. Învierea – începutul vieții celei noi

Învierea nu este doar o întâmplare din trecut, ci este o chemare adresată fiecăruia dintre noi. Apostolul Pavel ne spune: „Așadar, dacă ați înviat împreună cu Hristos, căutați cele de sus, unde Se află Hristos șezând de-a dreapta lui Dumnezeu.” (Coloseni 3, 1). Aceasta înseamnă o viață trăită în Duhul, o viață curățită prin pocăință, o viață în care fiecare gând, fiecare faptă, fiecare cuvânt este adus sub lumina Evangheliei. Învierea ne îndeamnă la transformare lăuntrică, la lepădarea omului vechi și la îmbrăcarea în omul cel nou.

Învierea este o naștere duhovnicească. Botezul, pe care l-am primit fiecare dintre noi, este taina morții și a învierii cu Hristos. Prin Botez am murit față de păcat și am fost înviați la o viață nouă. Această viață nouă trebuie păstrată, cultivată și apărată. De aceea, viața creștinului este o luptă neîncetată pentru lumină, pentru bine, pentru adevăr. Învierea ne cheamă la trezvie, la veghere, la iubire jertfelnică și slujire smerită.

5. Pocăința, iertarea și iubirea – roadele Învierii

Dumnezeu, prin Învierea Fiului Său, ne dăruiește șansa unui nou început. Dar acest nou început presupune curățirea sufletului